

Magánhangzóink: u - ú

1. Alkoss mondatokat a kettes és hármas ikrekkel *(segítséggel)*!

hurok - húrok *(kötélen; hegedűn)*

zug - zúg *(szobában; valami zajos helyen)*

szurok - szúrok - szűrők *(fekete; éles tárgy; akik e tárgyat használják)*

burok - búrok *(külső védőborítás; Afrika déli részén élnek)*

fúrok - fúrók *(lyukat; több lyukasztó szerszám vagy munkás)*

rúgok – rúgók – rugók (*én a labdába; ők a büntetőt; kerékpárülésben*)

huzat – húzat (*hogya ne piszkolódjon; ha minden ablak nyitva van*)

2. Kire mondjuk, hogy *burokban* született?

3. Mire, kire vagy mikor mondjuk? Magyarázd meg egy-egy mondatban! Figyeld meg a szólásokban az *u, ú* betűs szó helyesírását!

Egy *húron* pendül vele.

A rövidebbet *húzza*.

A szegény embert még az ág is *húzza*.

A végsőkig feszíti a *húrt*.

Szelídebb *húrokat* penget.

Szorul a *hurok* a nyaka körül.

Jó *húzása* van.

Huzatos a feje.

Mint a *huzat!*

Nyúlcipőt *húz*.

Nem sokáig *húzza* (már).

Elhúzzák a nótáját.

Itt vagyok, ragyogok, mint a fekete *szurok!*

Szemet *szúr*.

Szúrós szemmel méreget.

Nem **rúghat** labdába. (Vagy: Labdába se **rúgott**.)

Csillagot **rúgat** vele.

Tegnap **rúgták** farba, ma jutott eszébe.

Fúrja az oldalát valami.

Olyan csend legyen, hogy még a légy **zúgását** is meg lehessen hallani!

Rúgja a port.

Zúg, mint a méhkas.

4. Olvasd el a verset! (Péterfy Emília)

Falu, kapu, gyalu, bábu,
daru, zsalu, saru, áru,
apu, anyu és a **batyu,**
ne felejtse el, fiam, **Samu,**
e szók vége s a **marabu,**
hamu és a **kenguru**
csupa-csupa **rövid u.**

5. Melyik az a madarunk, melynek nevében csupa **u** magánhangzó van? _____

6. Tedd ki az ékezetet, ahová illik!

A faluban minden ház vert falu.

Ebben a boltban minden áru mérsékelt áru.

7. Jegyezd meg a szabályt!

Hosszú *ú, ű* van a legtöbb főnév végén: *ágyú, borjú, faggyú, fiú, gyanú, háború, kátyú, koszorú, szú, tanú, varjú; betű, fésű, gyepű, gyűrű, gyűszű, mű, seprű; stb.*

Vannak azonban olyan főneveink is, amelyeknek a végén az *u, ü* rövid: *adu, alku, áru, bábu, batyu, daru, falu, gyalu, hamu, hindu, kapu, lapu, saru, satu, szaru, zsalu; büriü, eskü, menü, revü, ürü; stb.*

- Rövid *u*-val írjuk a becézett alakokat is: *anyu, apu; Icu, Pityu; stb.*

8. Ne felejtsd el!

ború, de borul

bosszú, de bosszul

9. *-ú*-val kezdődő egytagú szavaink: *úgy, új, úr*. Egy szó kimaradt. Melyik az? Segítségül: *indulj el rajta, és akkor megtudod!*

10. Írd be a hiányzó szavakat!

sárga → sárgul

új →

tiszta →

lassú →

bús →

barna →

jó →

buta →

csúnya →

torz →

bolond →

néma →

11. Vondd le a következtetést! Alkoss szabályt!

Az *-ul* végződésben az *u* mindig _____

12. Írj példamondatot, amelyben szerepeljen *-ul* végződésű szó!

13. Alkoss az *út* szóval három összetett szót és mindegyikkel egy-egy mondatot! Legyen

- az *út* az összetétel előtagja

- az *út* az összetétel utótagja

14. Keresd egy kéttagú, hosszú *ú*-val kezdődő szót, mely illik a mondatokhoz!

Az ünnepre feldíszített város fényben _____ .

Árral szemben nehezebben _____ .

A születésnap ajándék láttán _____ a boldogságban.

Nagy volt a meleg a teremben, mindenki verítékben _____ .

Mire a háza felépült, már nyakig _____ az adósságban.

„Könnyben _____ két szemem pillája, Valahányszor emlékszem reája” (Petőfi Sándor)

Kevéske pénze hamar el _____ .

Az égen, mint valami lusta madarak, kövér felhők _____ .

15. Alkoss összetett szavakat az *út* szóval! Az *út* legyen 10 esetben a szó előtagja, és 10-ben utótag.

Keresd a szó párját a következő felsorolásból!

föld, test, gyalog, padka, vas, kereszteződés, kereszt, szekér, festés, jelző, elágazás, autó, mutató, beton, építés, tej, mester, hajó, burkolat, fél, kerékpár, makadám, szűkület, henger, repülő, felfedező, hálózat, zár, térkép, fenntartás, javítás

Előtagként:

<i>út</i> + test =	<i>úttest</i>

Utótagként:

autó + út	autóút